

Utbildningsdepartementet

Yttrande över betänkandet "En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan" (SOU 2019:6)

Jönköpings kommun har beretts tillfälle att senast 2019-06-24 yttra sig över Styr- och resursutredningens slutbetänkande *En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan*. Jönköpings kommun lämnar följande synpunkter.

Utredningen för ett ingående och välgrundat resonemang om vikten av samverkan mellan universitet och högskolor och det övriga samhället men begränsar sig utslutande till universitetens och högskolornas roll i detta. Enligt Jönköpings kommun uppfattning hade det varit värdefullt med ett vidgat resonemang om övriga aktörers behov och önskemål om formerna för en sådan samverkan. Det gäller särskilt eftersom utredningen inte väljer att någon del av anslagsfördelningen kopplas till i vilken utsträckning universiteten och högskolorna bedriver samverkan med övriga samhället. I betänkandet föreslås istället direkta anslag genom riktade utlysningar. Det kan vara ändamålsenligt, men enligt kommunens uppfattning finns en risk att dessa inte kommer att bidra till den långsiktighet som i övrigt efterlyses i betänkandet. Kommunen anser inte heller att det kommer att vara till gagn för de olika former av samverkan med universitet och högskolor som kommuner i första hand efterfrågar. Hos kommuner och regioner bedrivs ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete, ofta i samverkan med universitet och högskolor, vilket inte berörs i betänkandet. Jönköpings kommun ser en fara i att denna typ av forskning kommer att få svårare att få tillgång till forskningsmedel genom förslaget att föra över statliga forsknings- och innovationsmedel från forskningsfinansiärer som Forte, Vinnova, Formas, Vetenskapsrådet med flera, till sammanhållna statliga anslag som direkt fördelas till universitet och högskolor. Det forsknings- och utvecklingsarbete som bedrivs med kommuner och regioner som huvudmän är av stor vikt för kommunernas förmåga att bedriva sin kärnverksamhet och för den kommunala och regionala utvecklingen. Kommunen saknar också ett resonemang om kommunernas och regionernas uppdrag som utbildningssamordnare genom verksamhetsförlagd utbildning (VFU), där en god samverkan mellan universitet och högskolor är avgörande för utbildningskvaliteten för ett flertal utbildningar inom framförallt skola, vård och omsorg.

I betänkandet föreslås ett utökat uppdrag till Universitetskanslersämbetet (UKÄ) att arbeta med andra statliga myndigheter som Skolverket, Tillväxtverket och Socialstyrelsen för att tillgodose samhällsbehov medan det saknas förslag kring sam-

verkan med kommuner eller regioner. Regeringen föreslås kunna besluta om särskilda utbildningsvolymmer för legitimationsyrken och enligt Jönköpings kommuns uppfattning förutsätter sådana avgöranden en nära samverkan med Sveriges kommuner och Landsting (SKL) eftersom huvuddelen av dessa yrkesutövare återfinns hos kommuner, landsting och regioner. Kommunen ställer sig positiv till förslaget eftersom det kan innebära förbättringar med avseende på den långsiktiga kompetensförsörjningen. Men det är viktigt att påpeka att det också förekommer att kommunerna genom statliga beslut åläggs att bemanna sina organisationer med personal som har viss utbildningskompetens som inte omfattas av legitimering. Beträffande frågorna om kompetensförsörjning och det livslånga lärandet hade det, enligt Jönköpings kommuns uppfattning, varit värdefullt med en mer ingående analys och ett resonemang kring demografiska effekter, eventuell överutbildning och matchningsproblematik på arbetsmarknaden.

Kommunen finner att den modell som föreslås för fördelning av medel mellan lärosätena kan vara problematisk. Modellen, som bygger på att fördelningen av anslag till lärosätena ska följa det nuvarande mönstret för tilldelning av statliga forskningsmedel, riskerar att låsa fast en ordning där de äldre och större lärosätena tillförsäkras en oproportionerligt stor andel. Så har till exempel Högskolan i Borås visat att de nya universitetens och högskolornas andel av anslagen från de statliga forskningsråden är knappt fyra procent. Samtidigt står dessa för närmare elva procent av landets samlade bibliometriska index (en kvantitativ bedömning av ett lärosätes samlade publikationer, som tas fram av Vetenskapsrådet). Jönköpings kommun är medveten om att forskningskvalitet kan mätas på olika sätt och att bibliometriskt index inte ger en fullständig bild, men vill ändå poängtera vikten av att yngre lärosäten, runt om i landet, inte missgynnas i förhållande till de mer traditionella lärosätena i landets storstadsregioner.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Fritz
Stadsdirektör